

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Molnár István János ügyvéd (....) által képviselt A... T... és K... Kft. (... alatti székhelyű) felperesnek, a másodfokú eljárásban dr. Sraub Imre és dr. Révész Zoltán jogtanácsos (....) által képviselt dr. I.rendű alperes neve (....) I. rendű és a II.rendű alperes neve (....) II. rendű alperesek ellen személyhez fűződő jog megsértése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2011. március 17. napján kelt 65.P.21.023/2010/28. sorszámú ítélete ellen a felperes 29., az alperesek 30. sorszám alatti fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és megállapítja, hogy az alperesek a felperes üzleti jóhírét azzal sértették meg, hogy az I. rendű alperes a II. rendű alperes nevében a D... TV 2009. december 21-i „G...” című adásában valótlanul állította, hogy a felperes d...i üzemében a 2008. tavaszán tartott ellenőrzés során talált invertáz enzim mennyisége egy kamionnyi volt, a jogsértés megállapítására irányuló kereset ezt meghaladó részét elutasítja. A II. rendű alperest terhelő marasztalás összegét 200 000 (Kettőszázezer) forintra, az alpereseket egyetemlegesen terhelő perköltség összegét 100 000 (Egyszázezer) forintra szállítja, egyebekben helybenhagyja az elsőfokú ítéletet.

A felperes 21 000 (Huszonegyezer) forint fellebbezési illetéket köteles az államnak külön felhívásra megfizetni, míg a 36 000 (Harminchatezer) forint alperesi fellebbezési illetéket az állam viseli.

A felek ezt meghaladóan a másodfokú költségeiket maguk viselik.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperesek megsértették a felperes üzleti jó hírét azzal, hogy az I. rendű alperes a II. rendű alperes nevében a D... TV 2009. december 21-i G... című adásában valótlanul állította, hogy a felperes d...i üzemében 2008. tavaszán tartott ellenőrzés során egy kamionnyi invertáz enzimet találtak, s elhallgatva azt a valós tény, hogy a felperes cukor alapanyagból élelmiszeripari termékek (pl.: cukorszirup) előállítására is jogosult volt és ezirányú tevékenységet végzett is e telephelyén, azt nyilatkozta, hogy több tonna cukrot is találtak a helyszínen, s ezzel azt a hamis látszatot keltette, hogy a felperes olyan

mézet állított elő, illetve hozott forgalomba, mely idegen anyagokat is tartalmaz (enzimet és cukrot).

A bíróság eltiltotta az alpereseket a további jogsértéstől és kötelezte az alpereseket, hogy az ítélet jogerőre emelkedését követő 8 napon belül a G... című műsorban tegyék közzé az ítélet rendelkező részében megállapított jogsértést. A II. rendű alperest 750 000 forint kártérítés, az alpereseket egyetemlegesen 200 000 forint perköltség megfizetésére kötelezte.

Ezt meghaladóan a bíróság a keresetet elutasította.

Indokolásában ismertette, hogy a felperesi gazdasági társaság a hazai méz-piac egyik meghatározó szereplője, a T... áruházlánc kizárólagos szállítója, aki a méztermelésen és forgalmazáson kívül különféle cukor alapanyagú élelmiszeripari termékek előállításával is foglalkozik. Az I. rendű alperes, aki a II. rendű alperes vezetője, 2008-ban átfogó, országos mézvizsgálatot rendelt el és ennek keretében a II. rendű alperesi hatóság alkalmazottai több nagy, mézelőállítással és kereskedelemmel foglalkozó cég telephelyén végeztek hatósági ellenőrzést.

Az ítélet részletezte a felperesnél 2008. április 4-én, április 7-10-ig és májusban végzett alperesi ellenőrzések megállapításait. Az első alkalommal a felperes egyik raktárában 60 raklap 60 tonna fruktózt, 20 raklap 20 tonna nádcukrot és 2000 db 25 kg-os doboznyi aszkorbinsavat, illetve mézet, továbbá ismeretlen eredetű, jelöletlen barna folyadékot és úgyszintén jelöletlen, enzimet nevezett fehér port és 17 kg, 175 kg és 150 liter mennyiségű enzimet találtak. Az udvaron lévő tartályokban enzim bekeverésével előállított cukorszirup volt fellelhető és az ellenőrök rögzítették azt is, miszerint a tartályokból ugyanazon a csővezetéken keresztül távozik a méz, mint az üzemben gyártott cukorszirup, illetve a tartályokat egyaránt használják méz és cukorszirup tárolására. A telephely önellenőrzési dokumentációinak hiányosságai miatt az üzem tevékenységét azonnali hatállyal felfüggesztették.

A másodszori ellenőrzéskor a termelőktől átvett és a gyártást követően forgalomba hozott méz mennyiségét hasonlították össze. Megállapították, hogy 2007-ben a felperes összességében 8 339 305 kg mézet exportált, ami meghaladta a termelőktől beérkezett 7 661 567 kg-s mennyiséget. A megyei szervezet igazgató-főorvosának rendőrségi feljelentése nyomán az üzem tevékenységét azonnali hatállyal felfüggesztették. A feltárt hiányosságok megszüntetése érdekében a felperes a jövőre szóló intézkedési tervet készítette. A II. rendű alperes zároltatta a felperesi készáru raktárát. A hatósági főállatorvos 2008. április 26-án a felperest 37 000 000 forint minőségvédelmi bírság megfizetésére kötelezte. A felperes a bírságot befizette.

2008. májusában a II. rendű alperes a felperes által gyártott és forgalmazott méz aszkorbinsav és C-vitamin tartalmát vizsgálta, és ennek alapján megtiltotta a felperes egyes termékeinek forgalmazását, illetve termékeket zárolt és a felperest 57 000 000 forintos minőségvédelmi bírság megfizetésére kötelezte. E határozat ellen a felperes bírósághoz fordult azzal az érveléssel, hogy argentin származású akácmézének kiugróan magas C-vitamin tartalma természetes jelenség. A kiszabott bírságot befizette.

A szakmai vizsgálattal párhuzamosan az APEH Kiemelt Adózók Igazgatósága és a Ráckevei Rendőrkapitányság is eljárást indított a felperessel szemben. Az I. rendű alperes által elrendelt ellenőrzési és vizsgálati sorozat keretében 2008. november 10-én elemezték a T... áruház egyik erdei virágméz elnevezéssel árusított termékét és megállapították, hogy a termék hozzáadott invertáz enzimet tartalmaz és a C-vitamin tartalma is 121,4 mg/100 gr. A szakigazgatási szerv bírsággal sújtotta a felperest, aki az áruház mulasztására hivatkozott.

A felperes a bírság miatt a bírósághoz fordult. Az elsőfokú bíróság ismertette a Hajdú-Bihar Megyei Bíróságnak a közigazgatási perekben hozott két, a felperes keresetét elutasító ítéletét.

Az alperesi ellenőrzéseket követően a sajtó különféle fórumain híradások jelentek meg a mézhamisítások ellen küzdő hatóságról és a hamisításban érintett cégekről, termékekről, így a felperessel kapcsolatban a H...-ben jelent meg 2008. áprilisában egy cikk, és még 2009-ben is téma volt a sajtóban a mézbotrány. A felperesi cég történetét is az olvasók elé tárták, ismertetve a bírságoló határozatokat, az APEH vizsgálatot, valamint az FVM a honlapján is beszámolt a felperes mézügyeiről.

Ilyen előzményeket követően a D... TV G... című adása 2009. december 21-én a „T...” című riportban foglalkozott a mézbotránnal. A riportban megszólaltatták a felperes ügyvezetőjét és az I. rendű alperest.

A felperes pontosított, módosított keresetében az ott elhangzott - három pontban megjelölt - kitétel miatt üzleti jóhírneve védelméhez fűződő jogát ért sérelem megállapítását kérte a Ptk. 75. §-a, 78. § (1) és (2) bekezdése alapján, valamint kérte a jogsértők további jogsértéstől eltiltását, elégtételadásra kötelezését, továbbá nem vagyoni kártérítésként 1 000 000 forint megfizetésére tartott igényt.

Az alperesek a kereset elutasítását indítványozták valamennyi sérelmes szövegrész vonatkozásában, mivel az elhangzott kijelentések valósága nem vonható kétségbe. Az I. rendű alperes a Ptk. 348. §-ára utalással elsődlegesen azzal védekezett, hogy személyében nem vonható felelősségre, mert a közlés valóságtartalmáért csak a II. rendű alperes felel. A nem vagyoni kárigényt azon az alapon is kérték elutasítani, hogy a felperes nem igazolta a kárát, mert a sajtóhadjáratért az alperesek nem felelnek.

Az elsőfokú bíróság a keresetet túlnyomórészt alaposnak ítélte. Jogi indokolásában felhívta a Ptk. 75. § (1) bekezdését, a 78. §-át, a Pp. 164. § (1) bekezdését és a 206. §-át és részletezte a Legfelsőbb Bíróság PK 12. számú állásfoglalásának II. és III. részében, valamint az Alkotmánybíróság 36/1994. (VI. 24.) számú határozatában foglaltakat.

Az elsőfokú ítélet elsődlegesen azzal a jogkérdéssel foglalkozott, hogy a közszolgálati médiumnak nyilatkozó I. rendű alperessel szemben egyáltalán érvényesíthető-e a felperes igénye. A BH1995. 151. számon megjelent jogeset

alapján úgy foglalt állást, hogy a nyilatkozattevő és az a személy, akinek az érdekében nyilatkozott, egyaránt perelhető.

A felperes által sérelmezett első kitételt az elsőfokú bíróság jogsértőnek találta. Kifejtette, hogy a felperes azon közlése, miszerint az alperesi cégnél „Kamionnyi invertáz enzimet találtak és több tonna cukrot”, tartalmazott egy valótlan tényállítást, mert a telephelyen fellelt enzim mennyisége nem volt kamionnyinak tekinthető. Emellett a kijelentés azt a való tény, hogy a helyszínen több tonna mennyiségű cukor is volt, abban a hamis színben tüntette fel, mintha a felperes a cukrot a mézhez használta volna fel, holott erre vonatkozó bizonyítéka a hatóságnak nem volt. A nyilatkozó I. rendű alperes elhallgatta, hogy a hatóság e nagy mennyiségű cukrot a felperesnél azért is találhatta, mert a felperes 2008. áprilisában még mézszirup és cukorszirup előállításával is foglalkozott. A riport mézhamisítási tárgyú volt és a laikus néző - aki ugyan nem ismeri a mézhamisítás modern eszközeit - annyit biztosan tudhat, hogy a mézhez szoktak cukrot keverni. Azt is értékelte, hogy az I. rendű alperes több hatósági eljárás után egy évvel tette meg a közlését.

A felperesi méz idegen anyag tartalmával összefüggésben az ítélet azt emelte ki, hogy a T... láncon belül árusított erdei virágméz esetében tény volt a magasabb invertáz enzim tartalom, de az alperesek nem igazolták, hogy az összetevőt a felperes adta volna a mézhez. Az indokolás rámutatott arra is, hogy a felperes bírságolása, tevékenységének időleges felfüggesztése lényegében a hanyag (címkézés nélküli enzim) tárolásáért és a tárolóedényekkel kompatibilis csövek használataért történt.

A második kifogásolt alperesi közlés miatt, miszerint: „A beérkezett méz mennyisége, illetve az értékesített méz mennyisége közt jelentős különbséget vélt felfedezni a hatóság”, a jogsértés nem állapította meg az elsőfokú bíróság. E kijelentés valóságtartalmát megkísérelte megvizsgálni. Rögzítette, hogy a hatóság az ellenőrzés során milyen eltérő adatokat rögzített a felpereshez beérkező és a kimenő mézmennyiségről, de abban érdemben nem foglalt állást, hogy valós-e, hogy a felperes által exportált méz mennyisége meghaladta a termelőktől beérkezett mennyiséget. Úgy foglalt állást, hogy az alperesi kijelentés valós annyiban, hogy a hatóság különbséget vélt felfedezni a bejövő és a telephelyről távozó méz mennyisége között. Az I. rendű alperes nem azt közölte, hogy mik a valós forgalmazási adatok, hanem csak arról tájékoztatta a nézőket, hogy mit rögzítettek, azt pedig valósághűen tette. Kiemelte, hogy a személyiségi jogi peres eljárás nem alkalmas arra, hogy a felperes a szakigazgatási eljárásban nem vitatott - ámbár jegyzőkönyvileg kifogásolt - számadatokat, az adatrögzítés helytállóságát a jelen perben tegye vitássá.

Végül a harmadik sérelmezett kijelentést: „A hatóság a hozzáadott aszkorbinsav miatt - a magasabb aszkorbinsav, illetve HMF érték miatt a felperesi mézet is problémásnak találta” sem találta jogsértőnek az elsőfokú bíróság. A csatolt bírósági határozatok alátámasztották azt az alperesi kijelentést, miszerint a hatóság problémásnak találta a felperesi mézet.

A megállapított jogsértés [Ptk. 84. § (1) bekezdés a) pont] folytán a bíróság alkalmazott egyéb objektív szankciókat is [Ptk. 84. § (1) bekezdés b), c) pontjai]. Az elégtételadásra kötelezés során figyelemmel volt arra is, hogy a jogsértés olyan körben kerüljön ismertetésre, mint amilyen körben azt az I. rendű alperes elkövette. Nem tartotta viszont szükségesnek való tényként közölni a felperes által kívánt állítást, mert az nem volt bizonyított. A jelen per kereteit meghaladta az abban való általános érvényű állásfoglalás is, hogy a felperes követett-e el mézhamisítást.

Az elsőfokú bíróság hangsúlyozta, hogy a felperesnek a nem vagyoni kártérítés indokoltsága megállapításához azt kellett volna bizonyítania, hogy az alperesi közlés hatására romlott a társadalmi megítélése, kopott meg a korábban kiérdemelt hírneve. Ezt azonban nehéz igazolni, ezért elfogadhatónak ítélte a felperesi volt ügyvezetőnek azt az előadását, hogy az üzleti partner új szerződéskötéstől vagy a megkötött megállapodás meghosszabbításától való elzárkózás oka többnyire rejtve marad. Ezért lényegében köztudomású tényként kezelte, hogy a felperesnek a riport jogsértőnek talált megfogalmazásaiból nem vagyoni kára származott.

A kárigény mértéke körében nem értékelte a felperes által befizetett bírságok összegét, ugyanakkor jelentőséget tulajdonított annak, hogy a felperest burkoltan vádoló kijelentések egy országos lefedettségű, illetőleg határon túl is nézett szakmai műsorban hangzottak el, és hogy a nyilatkozatot az I. rendű alperes hivatalos személyként tette meg.

A sérelem súlyát is érintve túlnyomórészt a felperest tekintette pernyertesnek, a pernyertesség-pervesztesség arányát 60-40 %-ban határozta meg, ezért a II. rendű alperest az eljárási illeték és a mérlegeléssel megállapított ügyvédi munkadíj arányos részének megfizetésére kötelezte.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen valamennyi peres fél fellebbezett.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni, a keresete szerinti megváltoztatását kérte, tehát az elutasított rendelkezések körében is kérte a jogsértés megállapítását, az alpereseknek a jogsértéstől eltiltását és elégtételadásra kötelezését, továbbá az eredeti keresete szerint további 250 000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezését.

Megítélése szerint helyesen döntött az elsőfokú bíróság a kereset első pontjában foglalt jogsértést illetően, azonban indokolatlanul utasította el a keresetet ezt meghaladóan.

A keresetlevél második pontjában foglaltakkal összefüggésben a jegyzőkönyvek számszerű megállapításaira hivatkozva azt fejtette ki, hogy ezek az iratok kizárólag az exportot rögzítették, de nem tartalmazták a belföldi értékesítés volumenét. Figyelmén kívül maradt a 2007. évi nyitó-, illetve zárókészlet, pedig jogszerűen állhatott elő olyan helyzet, hogy a felperes 2007-ben több mézet adott el, mint amennyit beszerezett. Kiemelte, hogy a beérkezett és az értékesített méz között a csomagolási veszteség kivételével mennyiségi eltérés nem volt.

A keresetének harmadik pontjában foglaltakkal kapcsolatban változatlanul arra hivatkozott, hogy az argentin származású méz nagyobb C-vitamin tartalmú, illetve, hogy az előírtnál esetlegesen magasabb HMF tartalom nem mézhamisítás eredményeként hanem a nem megfelelő tárolás folytán is kialakulhat.

Álláspontja szerint a kártérítés felemelésére a további jogsértések megállapítása is okot ad, de a jogsértések súlyával is arányban áll a kereseti kérelemben foglalt további összeg megítélése.

Fellebbezésének kiegészítése körében pontosította, hogy a magas C-vitamin tartalmú méz nem azonos a HMF-tartalom miatt kritizált argentin eredetű mézzel és utalt arra, hogy a hatósági eljárások - köztük a bírósági eljárások - kimenetele attól is függött, hogy volt-e ún. ellenminta. Változatlanul azt hangsúlyozta, hogy a HMF-tartalomnak nincs köze a mézhamisításhoz, mert az nem hozzáadott anyag, hanem a helytelen tárolás következménye lehet.

Az alperesek fellebbezésükben az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását indítványozták.

Kifejtették, hogy a kereset első pontjában megjelölt kijelentésből a felperes által levont következtetés sem logikailag, sem a jogszabályok rendszerébe helyezve nem helytálló. Utaltak a tényállásnak az alapvető élelmiszerbiztonsági előírások megsértésére vonatkozó megállapításaira és az alkalmazott jogkövetkezményekre, a zárolt cukorszirup, barna folyadék elszállítására és megsemmisítésére.

Figyelemmel arra is, hogy a felperes a cukorszirupra vonatkozóan 37 000 000 forintot meghaladó minőségvédelmi bírságot fizetett meg, kifogásolták az elsőfokú ítéletnek azt a megállapítását, hogy a felperes a felsorolt anyagokkal kapcsolatos előállító tevékenységét jogszerűen végezte. Az előírásokra tekintettel felhívták az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról szóló 178/2002/EK rendelet 18. cikk (1) bekezdését, 14. cikk (1) bekezdését és az élelmiszerhigiénéről szóló 853/2004/EK rendelet (20. pontja) rendelkezéseit.

Kiemelték, hogy az I. rendű alperes a kijelentései során józan mértéktartást tanúsított, és hangsúlyozták, hogy az I. rendű alperes nem tett olyan kijelentést, miszerint a felperes által forgalmazott méz az előírásoknak nem felelt meg.

A felperes nem vagyoni kártérítési igényét változatlanul teljesen megalapozatlannak tartották. Rámutattak arra, hogy az egyetlen, a nem vagyoni kártérítésre vonatkozó bizonyítási kísérlet a felperes volt ügyvezetőjének nyilatkozata, ez azonban egyrészt érdektelen vallomásnak nem tekinthető és nem is értékelhető. Az elsőfokú bíróság az általa elmondottakat mégis tényként kezelte és valóságtartalmuk felderítése érdekében semmilyen erőfeszítést nem tett. Még a felperesi érdekelt tanú is azt adta elő, hogy a forgalom 2009-ben esett vissza, ami a nyilatkozatok és újságcikkek keletkezésének időpontjával eshet egybe, azonban semmiképp sem lehet okozati összefüggésben az I. rendű alperes 2009. december 21-ei nyilatkozatával.

Az alperesi jogi álláspont szerint a felperes kára saját felróható magatartásának, illetve harmadik személyeknek tudható be, ezért az alpereseket kártérítési felelősség nem terhelheti. Kifogásolták azt az okfejtést is, hogy a felperesi szerződő partnerek visszalépésének oka nem lenne igazolható.

Álláspontjuk szerint a megállapított kártérítés mértéke azért sem fogadható el, mert a jogsértések száma, illetőleg a felperes által megjelölt kárigény háromnegyede sem áll arányban egymással.

Fellebbezésük kiegészítésében a felperes által elkövetett súlyos jogsértésnek azt tekintették, hogy a méz, illetve az élelmiszer-előállítás összetevői nem voltak nyomon követhetők. Sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság a kártérítés összegét öltetszerűen állapította meg.

A felek a fellebbezésükkel nem érintett kérdésekben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozták.

A felperes fellebbezése nem alapos, az alperesek fellebbezése részben alapos.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást teljes körűen feltárta, azt helyesen állapította meg és a jogi indokolás körében is megfelelő jogszabályokra hivatkozott.

A Fővárosi Ítéltábla kiemeli, hogy az elsőfokú bíróság nagyon helyesen hangsúlyozta, hogy a személyhez fűződő jog megsértése iránti per keretében szakmai álláspontok ütköztetésére nincs jogszabályi lehetőség, ezért a jelen perben nem ítélt meg, hogy a közigazgatási perben egyébként nem támadott jegyzőkönyvi megállapítások mennyiben felelnek meg a valóságnak, illetve élelmiszerbiztonsági szempontból mennyire tekinthetők szakmailag megalapozottnak.

Amint azt a sajtó-helyreigazítási eljárásra kidolgozott, de az általános személyiségvédelmi perekben is alkalmazott PK 12. számú állásfoglalás I. pontja is tartalmazza, hogy a személyiségvédelmi eszköz érvényesítésére csak a jogszabály által meghatározott körben és a jogintézmény társadalmi rendeltetésének megfelelően kerülhet sor. Az állásfoglalás III. pontja kiemeli, hogy a társadalmi, politikai, tudományos és művészeti vita önmagában úgyszintén nem lehet sajtó-helyreigazítás - jelen esetben személyiségi jog megsértése megállapításának - alapja. Ezért a másodfokú bíróság nem kívánta azt a szakmai vitát sem eldönteni, amit a felperes fellebbezésének kiegészítésében érintett, nevezetesen, hogy az ún. argentin méz eltérése a HMF tartalomtól és nem a nagyobb mennyiségű aszkorbinsavból adódott és a fellebbezési eljárás során sem lehetett figyelembe venni azt, hogy az alperesi hatósági alkalmazottak ellen mintavétel hiánya miként befolyásolta a közigazgatási perek eredményét. A személyhez fűződő jog megsértése szempontjából ugyanis csak azt kellett elbírálni, hogy megvalósultak-e a Ptk. 78. § (1) és (2) bekezdésében írt feltételek, vagyis más személyt érintő olyan közlés történt-e, amely a személyre sértő és egyben valótlan tényállítás, híresztelés

vagy a jóhírnév megsértése való ténynek hamis színben történő feltüntetése (elhallgatás, tények önkényes csoportosítása) útján valósult meg.

A felperesi fellebbezéssel érintett, a második és harmadik sérelmezett közlés tekintetében a Fővárosi Ítéltábla teljes egészében osztotta az elsőfokú bíróság jogi álláspontját, ezért az ott írt indokokra csak utal, azok szükségtelen megismétlése nélkül. A másodfokú bíróság e két kereseti kérelmet elutasító rendelkezés körében az elsőfokú bíróság ítéletét az abban foglalt helyes indokokra tekintettel hagyta helyben.

Ugyanakkor részben alaposnak ítélte azonban az alperesi fellebbezést az első pontban sérelmezett közlést illetően. A 2008. április 4-én végzett ellenőrzés alkalmával feltalált invertáz enzim mennyisége nem vitathatóan nem volt kamionnyi, tehát ez a közlés túlzó, vagyis valótlan és - amint azt az elsőfokú bíróság helyesen fejtette ki - egyben sérelmes is volt a felperesre nézve. A kitétel alkalmas volt a nézőkben-hallgatókban egy olyan gondolkodási folyamat elindítására, hogy a felperes rendkívül nagy mennyiségű idegen anyagot tárolt, amit vélhetően a méz feldolgozásához használt fel. Nem volt azonban valótlan az a megállapítás, hogy több tonna cukrot is találtak az ellenőrök, ezért a másodfokú bíróság is vizsgálta, hogy a több tonna cukor felemlítése alkalmas volt-e a felperesnek olyan hamis színben feltüntetésére, mint aki a méz minőségét cukorral javítja fel. A felperes ezt a kitétel azért tekintette jogsértőnek, mert az I. rendű alperes elhallgatta azt a körülményt, hogy abban az időben a felperesnek jogosultsága volt szirup előállítására is.

A PK 12. számú állásfoglalás II. pontja alapján az igény elbírálásánál a közleményt a maga egészében kell vizsgálni. A kifogásolt közléseket, kifejezéseket nem formális megjelenésük, hanem valóságos tartalmuk szerint kell figyelembe venni és a sajtóközlemény egymással összetartozó részeit összefüggésükben kell értékelni. Az értékelésnél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is, és a jogsértett személyének megítélése szempontjából közömbös részletek, pontatlanságok, lényegtelen tévedések nem adnak alapot a helyreigazításra, jelen esetben a jogsértés megállapítására.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint ebben az esetben a közlemény kitételeit nem lehetett egymással összefüggésükben értelmezni, értékelni. A közlemény összefüggő részeinek együttes értelmezése és értékelése olyan esetben irányadó, amikor például az alperesként perbe vont személy maga a sajtószerv, vagy a cikk írója. A jelen esetben azonban az egyik nyilatkozó fél és a munkáltatója volt az alperes és a sérelmezett közlések egy sokszorosán megvágott és szerkesztett riportban hangzottak el. A különböző helyszíneken megszólaltatott személyek - köztük a felperesi ügyvezető és az I. rendű alperes - és a narrátor szerepe sok esetben nem is volt teljesen elkülöníthető, illetőleg a nem egymás jelenlétében nyilatkozók által megkezdett mondatot már a narrátor fejezte be saját elképzelése szerint. Nem ismerhető, hogy pontosan mi hangzott el az egyes riportok során, így nem tárható fel az sem, hogy az I. rendű alperes valóban elhallgatta-e a cukorszirup

készítésével kapcsolatos közlést, vagy a műsor szerkesztése folytán maradt ki belőle. Ilyen körülmények között nem volt az alperesek terhére róható a lényeges körülmény elhallgatása, vagyis e vonatkozásban a való tény hamis színben feltüntetésével a jogsértés nem volt megállapítható.

Az első pontbeli jogsértés másodfokú bíróság által helybenhagyott részével összefüggésben az eltiltásra és elégtételadásra vonatkozó rendelkezések megváltoztatására sem került sor.

A nem vagyoni kártérítési igényt illetően a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bírósághoz hasonlóan köztudomású tényként megállapíthatónak találta, hogy a felperest nem vagyoni hátrány érte, amely az Alkotmánybíróság határozatai alapján kialakult bírói gyakorlat szerint csak másnemű előnnyel, pénzbeli kártérítéssel egyenlíthető ki.

A Fővárosi Ítéltábla ugyanakkor oszthatónak találta azt az alperesi ellenvetést, hogy az érvényesített kárigény mértéke és a jogsértések száma, illetve súlya sem tekinthető arányosnak. A kártérítés mértékének meghatározásánál figyelembe vette, hogy az első pontnak csak az egyik része tekintetében állapítható meg a jogsértés, ezért indokoltnak látta a kártérítés leszállítását.

A kártérítés mértékét ezen túlmenően befolyásolta az is, hogy a felperesről más sajtóorgánumban is jelentek meg cikkek, lezajlott egy APEH vizsgálat, sőt ismertté váltak büntetőeljárásra vonatkozó hírek is. Elfogadható volt az az alperesi érvelés is, hogy a felperes 2009. évi forgalma sem feltétlenül a december 21-i nyilatkozattal állt okozati összefüggésben.

Egyetértett azonban az elsőfokú bíróságnak azok az összepszerűséget befolyásoló egyéb megállapításaival, miszerint egy határon túl is nézett szakmai műsorban hangzottak el a felperesre vonatkozó kijelentések. Az elsőfokú bíróságnak az az érvelése is elfogadható volt, hogy rendkívül nehéz azt igazolni, hogy a felperes társadalmi megítélése kifejezetten az alperesi közlés hatására változott meg.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének a jogsértés megállapítására - és ezzel összefüggésben az egyéb objektív jogkövetkezményekre vonatkozó részében - a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint részben megváltoztatta és a II. rendű alperest terhelő marasztalás összegét, valamint az elsőfokú perköltség összegét leszállította.

A peres feleket terhelő fellebbezési illeték egyaránt 36 000 - 36 000 forint volt. A II. rendű alperes az Itv. 5. § (1) bekezdés c) pontja szerint, mint költségvetési szerv személyes illetékmentes volt - és ez pertársára is kihatott -, ugyanakkor a felperes a 36 000 forintból 15 000 forint fellebbezési illetéket lerótt. Ezért a Fővárosi Ítéltábla úgy rendelkezett, hogy a felperes a különbözetként keletkező 21 000 forintot köteles az államnak külön felhívásra megfizetni a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint, míg az alperesek oldalán felmerülő fellebbezési illetéket az állam viseli a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a értelmében.

Az illetéket meghaladóan a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 81. § (1) bekezdése szerint úgy határozott, hogy az egyéb költségeiket a felek maguk viselik.

, 2011. október 25.

. Lesenyei Terézia s.k.
a tanács elnöke

. Fülöp Györgyi s.k.
előadó bíró

. Pullai Ágnes s.k.
bíró

A kiadmány hiteléül:

bírószági ügyintéző